

RECENZJA

rozprawy doktorskiej mgr **Artura Wąsowicza** w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki, przygotowana w związku z postępowaniem doktorskim prowadzonym na Uniwersytecie Radomskim.

Tytuł rozprawy: **„Pulsary” – wibracja strukturalna i fakturalna na przykładzie moich obiektów ceramicznych**

Promotor: dr hab. Mariusz Dański, prof. URAD

WPROWADZENIE

Pan Artur Wąsowicz urodził się w 1986 roku, jest absolwentem Wydziału Sztuki Politechniki Radomskiej, na kierunku Edukacja Artystyczna w Zakresie Sztuk Plastycznych, o specjalizacji - działania artystyczne, które ukończył w 2011 roku z wyróżnieniem, realizując dyplom w zakresie rzeźby w Pracowni dra Wiesława Jelonka, aneks w Pracowni Malarstwa prof. Andrzeja Gieragi oraz w Pracowni Grafiki Warsztatowej prof. Andrzeja Markiewicza.

Od początku swojej działalności twórczej pan Artur Wąsowicz koncentruje się przede wszystkim na rzeźbie, ceramice oraz rysunku, rozwijając jednocześnie zainteresowania związane z grafiką i działaniami interdyscyplinarnymi. Dorobek doktoranta obejmuje liczne realizacje prezentowane na wystawach indywidualnych i zbiorowych w kraju oraz za granicą. W swojej praktyce twórczej podejmuje dialog pomiędzy tradycyjnymi technikami ceramicznymi a współczesnymi formami ekspresji przestrzennej, często łącząc ceramikę z innymi materiałami, takimi jak drewno czy metal. Równoległe do działalności artystycznej prowadzi aktywną działalność dydaktyczną, kształtując studentów w zakresie rzeźby, ceramiki i intermedii. Istotnym obszarem jego aktywności pozostaje również działalność kuratorska oraz udział w projektach edukacyjnych i wdrożeniowych, łączących praktykę artystyczną z zastosowaniami społecznymi i użytkowymi.

DOROBEK ARTYSTYCZNY

Pan mgr. Artur Wąsowicz związany jest z Wydziałem Sztuki Uniwersytetu Radomskiego, gdzie jest zatrudniony. Istotnym elementem działalności twórczej doktoranta, jest aktywność wystawiennicza realizowana zarówno w kraju, jak i za granicą. Dorobek ten obejmuje udział

w około 40 wystawach zbiorowych oraz organizację 9 wystaw indywidualnych, prezentowanych w renomowanych instytucjach kultury, galeriach sztuki oraz ośrodkach akademickich.

Wystawy indywidualne

Do najważniejszych wystaw indywidualnych pana Artura Wąsowicza należą prezentacje realizowane w ostatnich latach, świadczące o systematycznym rozwoju języka artystycznego i konsekwentnym podejmowaniu problematyki formalnej związanej z rzeźbą oraz ceramiką. Szczególne znaczenie mają wystawy: wystawa grafiki warsztatowej pt. „Kolografie”, w Galerii Exlibrisu w Bibliotece Publicznej w Radomiu w 2011 roku, wystawa ceramiki pt. „Konfrontacje”, prezentowana w Akademickiej Galerii Pentagon, na Wydziale Sztuki UTH w Radomiu w 2021 roku, wystawa ceramiki pt. „Forma, struktura, kolor” w Galerii „Na piętrze” Powiatowego Instytutu Kultury w Iłży w 2022 roku, wystawa ceramiki pt. „Kolor i struktura”, prezentowana w Galerii KORIDOR Uniwersytetu Ostrawskiego w Ostrawie w Czechach w 2023 roku, wystawa pt. „Wibracje koloru. Struktury i formy” w Galerii Łażnia w Radomiu w 2024 roku oraz wystawa ceramiki pt. „Geometryczne inspiracje”, prezentowana w Galerii „Foyer” Parku Kultury w Starachowicach w 2025 roku. Wystawy te ukazują różnorodność zainteresowań twórczych autora oraz jego umiejętność budowania spójnych wypowiedzi artystycznych, oscylujących pomiędzy abstrakcją, eksperymentem formalnym a refleksją nad materialnością i strukturą dzieła.

Wystawy zbiorowe

Znaczącą część dorobku pana Artura Wąsowicza, stanowi udział w licznych wystawach zbiorowych, konkursowych i pokonkursowych, zarówno o charakterze ogólnopolskim, jak i międzynarodowym. Wśród najważniejszych należy wymienić: udział w 26. Międzynarodowym Wschodnim Salonie Sztuki w Lublinie w 2022 roku, wystawę „Oblicza Azji” realizowaną we współpracy pomiędzy uczelniami artystycznymi Polski i Azji, prezentowaną m.in. w Muzeum Etnograficznym w Warszawie w 2013 roku oraz Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu w 2014 roku, udział w międzynarodowej wystawie „Mała Forma Graficzna 13x18” w 2014 roku, udział w Międzynarodowym Triennale Mediów Cyfrowych - Radom 2010, gdzie artysta uzyskał I i III nagrodę w kategorii obrazu statycznego. Prezentował również prace podczas 12. Międzynarodowego Biennale Miniatury w Częstochowie w 2022 roku, brał udział w wystawach zbiorowych pracowników Wydziału Sztuki Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu, m.in. w Muzeum Mazowieckim w Płocku, w Akademickiej Galerii Pentagon w Radomiu, obie w 2021 roku oraz w zbiorowej wystawie pracowników Wydziału Sztuki w Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego w Warce w 2024 roku.

Ważnym aspektem aktywności wystawienniczej doktoranta jest także obecność jego prac w projektach o charakterze interdyscyplinarnym, łączących środowiska akademickie, instytucje kultury oraz organizacje artystyczne. Udział w licznych konkursach, przeglądach i biennale świadczy o rozpoznawalności twórczości autora oraz jej pozytywnym odbiorze w środowisku artystycznym.

Dorobek wystawienniczy pana Artura Wąsowicza uzupełniają liczne nagrody i wyróżnienia, w tym nagrody zdobyte w konkursach międzynarodowych i ogólnopolskich. Na szczególne podkreślenie zasługują: Nagroda w Konkursie na Statuetkę Zarządu Głównego Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP w 2024 roku, nominacja do nagrody 26. Międzynarodowego Wschodniego Salonu Sztuki w 2022 roku w Lublinie, otrzymał I miejsce w

kategorii „Bizuteria” na II Biennale Małej Formy Ceramicznej w Wejherowie, I miejsce w konkursie „Inna rzeczywistość” w 2010 roku w Radomiu. Był również stypendystą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za osiągnięcia naukowe w 2011 roku.

OPIS I OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Opisywany w dysertacji zestaw prac ceramicznych pana Artura Wąsowicza stanowi próbę zbadania zależności pomiędzy strukturą, kolorem, formą oraz skalą obiektu. Punktem wyjścia dla realizacji było poszukiwanie efektów wizualnych opartych na zjawiskach pulsacji i wibracji, uzyskiwanych poprzez odpowiednie kształtowanie powierzchni oraz organizację podziałów kompozycyjnych. Prace zostały zróżnicowane pod względem formatu i charakteru przestrzennego, co pozwoliło autorowi przeanalizować wpływ skali na odbiór efektów strukturalnych i kolorystycznych oraz na sposób percepcji obiektu przez widza.

Wszystkie obiekty wykonane na potrzeby rozprawy, służące weryfikacji i zobrazowaniu jej głównej tezy, łączy wspólna cecha formalna – wibracja strukturalna i fakturalna. Kolekcja składa się z trzech grup pulsarów zrealizowanych w różnych skalach.

Pierwszą grupę stanowi dziewięć płaskich pulsarów ceramicznych o średnicy 42 cm i grubości 1–1,5 cm, umieszczonych na specjalnie przygotowanych podobrazjach o wymiarach 70 × 70 cm.

Drugą grupę tworzy dziewięć miniatur ceramicznych o średnicy 15 cm i grubości 0,5 cm. Obiekty te nawiązują formalnie do pierwszego zestawu, jednak dzięki mniejszej skali eksponowane są na podobrazjach o wymiarach 30 × 30 cm.

Trzecią grupę stanowią trzy przestrzenne pulsary w formie półkul o średnicy 38 cm i wysokości 19 cm. Ich charakterystycznym elementem są malowane wieka umieszczone w górnej części obiektów, rozwijające motywy obecne w pozostałych realizacjach.

Zróżnicowanie skali oraz formy obiektów umożliwia analizę wpływu wielkości i przestrzenności na percepcję efektów wibracyjnych, strukturalnych i kolorystycznych, stanowiących zasadniczy przedmiot badań artystycznych doktoranta.

*

Cykl ceramicznych obiektów „Pulsar” stanowi spójną i konsekwentnie zrealizowaną interpretację zagadnienia wibracji strukturalnej i fakturalnej w ceramice. Wszystkie prace opierają się na świadomym wykorzystaniu środków formalnych, takich jak efekty agatowe, kontrasty powierzchni matowych i błyszczących, podziały kompozycyjne, redukcje formy oraz działania fakturalne. Dzięki ich wzajemnym relacjom powstaje zjawisko wibracji wizualnej, które staje się głównym nośnikiem treści artystycznej całego cyklu. Podstawowym środkiem budującym wibrację jest struktura agatowa, uzyskana poprzez zestawienie mas ceramicznych o zróżnicowanej kolorystyce. Powstające układy linii, pasm i nieregularnych form generują wrażenie ruchu, pulsowania oraz ciągłej zmienności. Efekt ten zostaje dodatkowo wzmocniony przez zastosowanie szkliwa transparentnego, które wydobywa głębię kolorów i zwiększa kontrast pomiędzy poszczególnymi obszarami. Wibracja nie jest więc jedynie rezultatem działania koloru, lecz wynika z wielowarstwowej organizacji powierzchni, w której kolor, połysk, mat oraz kierunek przebiegu struktur tworzą dynamiczną całość. Istotnym elementem realizującym temat przez

autora, są również podziały kompozycyjne. Powstają one zarówno poprzez mechaniczne cięcia formy, jak i poprzez granice pomiędzy powierzchniami szklawionymi i nieszkliwionymi. Linie podziałów organizują przestrzeń obiektów, porządkując żywiotywy charakter struktur agatowych. Jednocześnie wprowadzają napięcia wizualne oraz rytm, które wzmacniają odczucie pulsacji. W wielu pracach podziały nie tylko dzielą powierzchnię, lecz także generują nowe relacje pomiędzy poszczególnymi obszarami, budując złożoną strukturę formalną. Wklęste rytmiczne punkty, powtarzające się układy zagłębień oraz kontrasty pomiędzy gładkimi i opracowanymi fragmentami formy tworzą dodatkowy poziom oddziaływania. Faktura nie pełni funkcji dekoracyjnej, lecz aktywnie uczestniczy w budowaniu napięć wizualnych. W wielu obiektach nakłada się ona na wcześniej wygenerowaną strukturę agatową, wzmacniając efekt wielowarstwowości oraz potęgując wrażenie drgania powierzchni. Na szczególną uwagę zasługuje sposób równoważenia środków formalnych. Pomimo dużej dynamiki struktur, kompozycje zachowują czytelność i harmonię. Wprowadzane plamy barwne, strefy wyciszenia oraz obszary o ograniczonej aktywności wizualnej przeciwdziałają nadmiernemu chaosowi.

Analizowany cykl należy ocenić jako w pełni zgodny z tematem „Wibracja strukturalna i fakturalna w ceramice”. Zjawisko wibracji zostało zrealizowane wieloaspektowo, zarówno poprzez organizację struktury wizualnej, jak i przez świadome operowanie fakturą.

*

Kolejne trzy analizowane obiekty ceramiczne: „Pulsar 10”, „Pulsar 11” i „Pulsar 12” łączy wspólna cecha, wykorzystanie efektu wibracji agatowej jako podstawowego środka budowania formy, dynamiki oraz oddziaływania wizualnego. W każdym z obiektów wibracja nie pełni wyłącznie funkcji dekoracyjnej, lecz staje się elementem konstrukcyjnym organizującym odbiór całej pracy. Dzięki zastosowaniu przez doktoranta kontrastowo zestawionych mas ceramicznych uzyskał on układ linii i plam o silnie pulsującym charakterze, które aktywizują powierzchnię półkuli i wywołują wrażenie ruchu oraz nieustannej transformacji struktury. Strukturalność przejawia się w sposobie organizacji układów barwnych, ich rytmie, kierunkowości i stopniu zagęszczenia, natomiast wymiar fakturalny wynika z matowego charakteru powierzchni, który pozwala na bezpośrednie eksponowanie relacji pomiędzy poszczególnymi warstwami mas ceramicznych. Rezygnacja ze szkliwa transparentnego w obszarze wibracji umożliwiła autorowi zachowanie autentyczności materii ceramicznej oraz podkreślenie subtelnych różnic fakturalnych powstałych w procesie technologicznym. Ważnym elementem analizowanych realizacji jest także świadome zestawienie organicznej, nieprzewidywalnej natury wibracji agatowej z geometrycznym porządkiem pokryw wykonanych z płyty MDF. Reliefowe podziały wiek stanowią formalną przeciwwagę dla swobodnych układów wibracyjnych, wprowadzając do kompozycji element kontroli, konstrukcji i ładu. Powstające napięcie pomiędzy spontanicznością a geometrią wzmacnia ekspresję obiektów oraz podkreśla ich dynamiczny charakter.

Analizowane obiekty potwierdzają, że efekt agatowy może funkcjonować nie tylko jako technika zdobnicza, ale również jako autonomiczne narzędzie kreowania wibracji wizualnej.

*

Ostatni cykl miniatur ceramicznych pozwala zweryfikować, w jaki sposób zjawiska wizualne związane z pulsacyjnością powierzchni mogą funkcjonować w niewielkiej skali oraz jak wpływają

na percepcję formy ceramicznej. Pomimo ograniczonych rozmiarów obiektów, miniatury zachowują dużą siłę oddziaływania wizualnego, stając się nośnikiem złożonych relacji pomiędzy strukturą, fakturą, kolorem i kompozycją. Pan Artur Wąsowicz stosuje zabieg mieszania mas ceramicznych o zróżnicowanej kolorystyce. W zależności od stopnia przemieszania kolorów oraz zastosowanych proporcji poszczególnych warstw, powstają struktury o odmiennym charakterze ekspresyjnym. Niektóre przybierają formę harmonijnych, niemal malarskich układów o subtelnych przejściach tonalnych, inne zaś tworzą dynamiczne i kontrastowe kompozycje o wyraźnie pulsacyjnym charakterze. W efekcie wibracja nie jest wyłącznie rezultatem technologicznego procesu mieszania glin, lecz staje się świadomie kształtowanym środkiem artystycznym, organizującym odbiór całej kompozycji. Istotnym aspektem badań doktoranta było również rozwijanie wibracji fakturalnej. Uzyskano ją poprzez wprowadzanie rytmicznych struktur punktowych, różnicowanie powierzchni matowych i szkliwionych oraz świadome operowanie redukcją formy. Faktura współtworzy dynamikę obiektów, aktywizuje powierzchnię i wpływa na sposób odbioru światła, wzmacniając tym samym wrażenie ruchu i zmienności. Szczególnie istotne okazało się zestawianie płynnych, organicznych struktur agatowych z regularnymi układami fakturalnymi, co prowadziło do powstawania napięć wizualnych pomiędzy porządkiem a spontanicznością, rytmem a przypadkiem oraz geometrią a organicznością. Ważną rolę w budowaniu wibracji pełniły także podziały kompozycyjne. Nie ograniczają się one do funkcji konstrukcyjnej, lecz stają się aktywnym elementem organizującym przestrzeń obrazu ceramicznego. Generują kierunki ruchu, wyznaczają strefy napięć oraz wpływają na relacje pomiędzy poszczególnymi obszarami powierzchni. Dzięki nim wibracja uzyskuje charakter nie tylko strukturalny, ale również kompozycyjny, obejmując swoim oddziaływaniem całość formy.

Analizowany cykl potwierdza, że ceramika może być traktowana jako medium umożliwiające tworzenie złożonych zjawisk wizualnych, kojarzonych tradycyjnie z malarstwem, grafiką czy projektowaniem. Osiągnięte efekty przez pana Artura Wąsowicza dowodzą, że poprzez świadome operowanie kolorem, strukturą, fakturą i światłem możliwe jest kreowanie powierzchni o wysokim stopniu aktywności percepcyjnej. Szczególną wartością miniatur jest ich różnorodność formalna przy jednoczesnym zachowaniu spójności ideowej. Każdy obiekt stanowi odrębną interpretację zagadnienia wibracji, jednak wszystkie razem tworzą konsekwentny cykl badawczy ukazujący wielowymiarowy charakter zjawisk strukturalnych i fakturalnych w ceramice. W rezultacie miniatury ceramiczne należy uznać za udaną realizację założeń badawczych dysertacji. Potwierdzają one, że wibracja może funkcjonować jako autonomiczny środek kształtowania formy ceramicznej, a jednocześnie wykazują znaczący potencjał ceramiki do budowania dynamicznych, wielowarstwowych komunikatów wizualnych. Cykl stanowi więc nie tylko zbiór indywidualnych realizacji artystycznych, lecz także praktyczny dowód możliwości wykorzystania wibracji strukturalnej i fakturalnej jako świadomej strategii twórczej we współczesnej ceramice.

KONKLUZJA

Po zapoznaniu się z obszerną dokumentacją pracy doktorskiej Pana Artura Wąsowicza pt. *„Pulsary” – wibracja strukturalna i fakturalna na przykładzie moich obiektów ceramicznych*, oceniam przedstawiony zestaw prac jako spójny pod względem koncepcyjnym oraz konsekwentnie rozwijający podjętą przez doktoranta problematykę badawczą. Przedłożona część artystyczna w sposób przekonujący dokumentuje realizację założonych celów

badawczych, a zarazem potwierdza dojrzałość twórczą, świadomość artystyczną oraz wysoki poziom kompetencji warsztatowych autora.

W związku z powyższym stwierdzam, że rozprawa spełnia wymagania stawiane pracom doktorskim, w konsekwencji wnioskuję o nadanie mgr. Arturowi Wąsowiczowi stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

t. cyniom